

Samenvatting ontwerpateliers Fietsroute Sijtwende

5, 6 en 7 april 2022

Introductie

Als gevolg van de plannen van Rijkswaterstaat om de doorstroming op de N14 te verbeteren komen de oversteekplaatsen van fietsers en voetgangers dichtbij de N14 te vervallen. Om dit op te lossen zijn in het Ontwerp tracébesluit twee bruggen opgenomen. Eén brug voor fietsers en voetgangers tussen de burgemeester Den Haan-Groenpark en het fietspad bij de skatbaan en een voetgangersbrug met lift tussen de Lavendel en IJsvogellaan. Deze maatregelen kunnen echter niet voorkomen dat de fietsroute minder logisch wordt. Door de aanpassing van de twee kruisingen in de N14 ontstaat de mogelijkheid om de fietsroute sterk te verbeteren met fiets/voetbruggen over de kruisingen en paden over de tunneldaken van de Sijtwendetunnels/N14.

Om samen met bewoners de inpassing van het fietspad, het voetpad en de inrichting van o.a. het groen op de tunneldaken vorm te geven zijn drie ontwerpateliers gehouden. De ontwerpateliers zijn met oog op het verschillende karakter van de drie tunneldaken opgedeeld in West, Midden en Oost.

Aantal uitgebrachte stemmen over de route

	Voor	Neutraal	Tegen
<i>Begin van de avond</i>	6	6	42
<i>Eind van de avond</i>	7	4	44

In totaal zijn 422 uitnodigingen verstuurd naar de direct omwonenden. Bij de ontwerpateliers waren 57 omwonenden aanwezig.

Tijdens de ontwerpateliers is met een stembus 2 keer gestemd. De meeste aanwezigen zijn tegen de route en de ontwerpateliers hebben in de stemming weinig tot geen verandering gebracht.

In onderstaande samenvatting zijn de vragen gegroepeerd en van antwoord voorzien. Deze antwoorden zijn voor zover mogelijk al op de avonden zelf gegeven maar ook deels later toegevoegd.

Aandachtspunten/vragen algemeen

Deze vragen gingen over de volgende acht onderwerpen, vervolgens worden hieronder per onderwerp de vragen en antwoorden toegelicht:

- Aanleiding fietsroute
- Alternatieve route's
- Huidig en toekomstig gebruik
- Mindervalide
- Kosten
- Procedures
- Handhaving
- Groen/ uitstraling

Aanleiding fietsroute - relatie Rijkswaterstaat project A4 Haaglanden N14

Vragen/opmerkingen bewoners:

Het is niet voor iedereen duidelijk wat precies de relatie is tussen de fietsroute en project A4 Haaglanden - N14 van Rijkswaterstaat. Bewoners vinden de aanleiding onduidelijk. Zij willen weten wat het doel en de aanleiding is. Sommige bewoners geven aan niet eerder benaderd te zijn door Rijkswaterstaat en onvoldoende op de hoogte te zijn van de fietsbruggen in het ontwerp Tracébesluit. In 2019 heeft een

enquête onder de omwonenden plaatsgevonden over de fietsroute. Daarna is het lange tijd stil geweest. De omwonenden waren onvoldoende op de hoogte en verrast dat de fietsroute verder wordt uitgewerkt. Omdat er over fietsroute en fietspad wordt gesproken is het onduidelijk dat het ook om een wandelroute en voetpad gaat. Ook heeft een deel van de bewoners weinig vertrouwen dat de tunneloplossing de verkeersproblematiek oplost.

Antwoord gemeente:

Het project van Rijkswaterstaat heeft als doel om de doorstroming op de A4 en N14 te verbeteren en ook geschikt te maken voor de toekomst (zie ook <https://a4haaglanden-n14.nl/home/default.aspx>). In deze plannen komen de oversteekplaatsen van fietsers en voetgangers dicht bij de N14 (bij de skatebaan en Lavendel-IJsvogellaan) te vervallen. Vanuit het project van Rijkswaterstaat moet dit worden hersteld. In het Ontwerp tracébesluit (OTB) is hiervoor een fiets-/voetgangersbrug over de Noordsingel en een voetgangersbrug over de Heuvelweg opgenomen. Voor de fietsroute is dit een verslechtering. Door het project van Rijkswaterstaat ontstaat de mogelijkheid voor de gemeente om de fietsroute te verbeteren. Ook al heet het fietsroute Sijtwende, ook de voetgangersverbindingen zijn onderdeel van het project. Er wordt namelijk een gescheiden voet- en fietspad gerealiseerd.

Alternatieve route's

De meerderheid van de aanwezigen ziet de fietsroute liever op een alternatieve locatie. Er is behoefte aan een breder variantenonderzoek dan enkel naar deze locatie. Op de avonden en aanvullend zijn veel suggesties gedaan voor alternatieve fietsroutes. Men vindt dat ook over de locatie van de fietsroute participatie nodig is.

Van deze suggesties is een overzichtskaart gemaakt (zie bijlage).

Huidig en toekomstig gebruik

Vragen/opmerkingen bewoners:

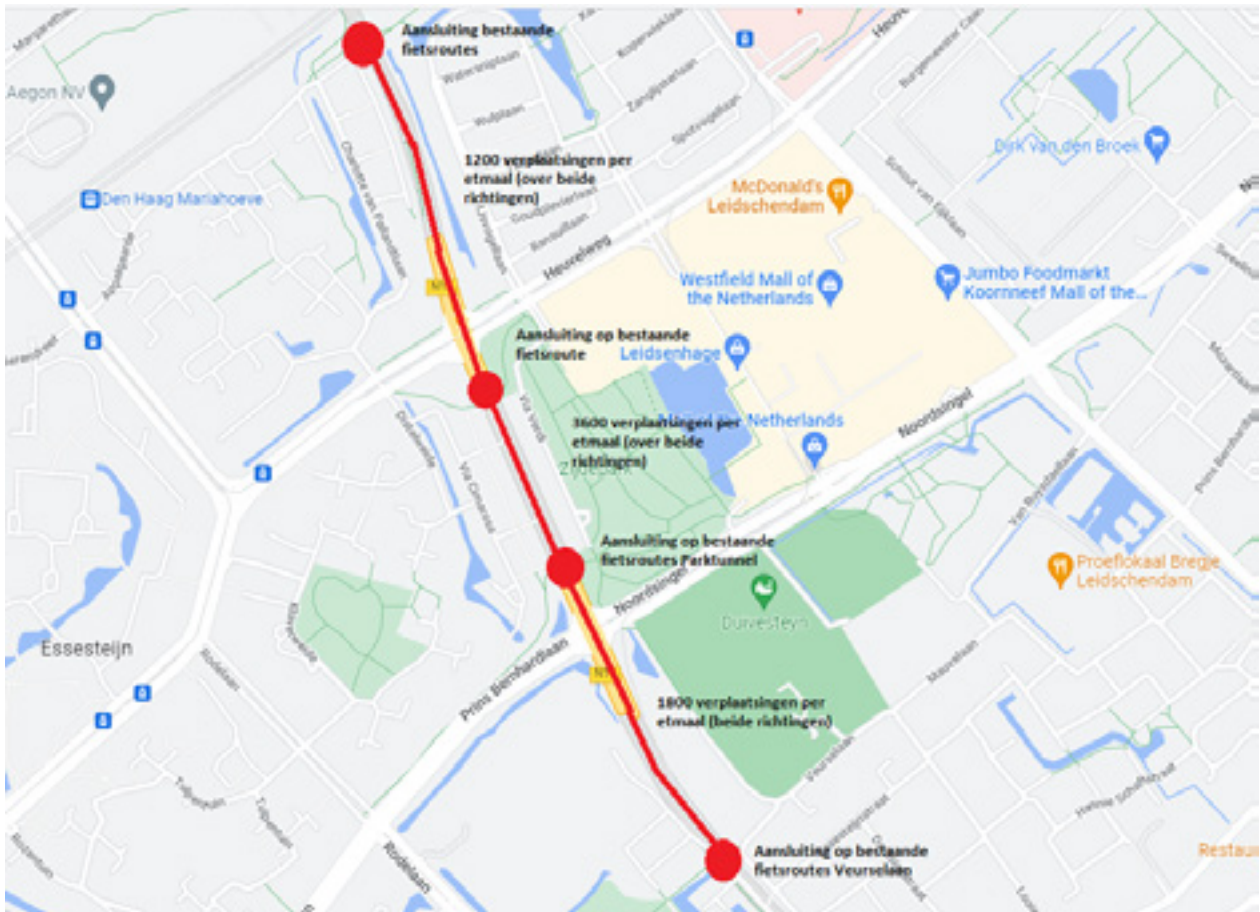
Bewoners geven aan dat het gebied nu 'intensief lokaal' wordt gebruikt en vragen zich af of het in de toekomst veel drukker wordt? Er wordt gevraagd of er tellingen zijn geweest van het aantal mogelijke fietsgebruikers en zo ja, of deze tellingen openbaar gemaakt kunnen worden.

Zij vinden dat zij onevenredig zwaar worden getroffen door deze fietsroute en dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de landschappelijke waarden. Bewoners hebben aan de inrichting meebetaald. Dit zal worden aangetast door een fietsroute. Een doorgaand fietspad op de tunneldaken gaat ten koste van gebruik door sporters, spelende kinderen, hondenuitlaters, privacy enz.

Bewoners hebben de behoefte om in gesprek te gaan met de bestuurlijke omgeving, o.a. met de wethouder. Sommige bewoners hebben aangegeven de wethouder te hebben uitgenodigd om de situatie zelf te komen bekijken. Hier hebben zij geen reactie op gekregen.

Antwoord gemeente:

Ja, er zijn tellingen geweest echter wel in een beperkte periode. Tevens is de route opgenomen in het verkeersmodel van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) voor een prognose in 2030 (zie figuur).

De avond is juist georganiseerd om samen met de bewoners zoveel mogelijk aan de bezwaren tegemoet te komen door te streven naar een zorgvuldige inpassing van fiets- en voetpad. Hierbij heeft de gemeente aangegeven dat enige aantasting van de huidige situatie niet te voorkomen is.

Mindervalide

Vragen bewoners:

De omwonenden hebben zorgen om de hellingen in de routes. Er zijn veel ouderen onder de omwonenden. Veel van hen zijn slecht ter been en afhankelijk van een rollator, scootmobiel of rolstoel. Komen zij de hellingen hiermee wel op?

Antwoord gemeente:

In het ontwerp wordt rekening gehouden met de wettelijke normen die gelden voor mindervaliden. In de ontwerpfase (nadere uitwerking) is dit een aandachtspunt wat meegenomen wordt door bijvoorbeeld het maken van extra rustpunten.

Kosten

Vraag bewoners:

Er wordt aangegeven dat deze fietsroute financieel aantrekkelijk is. Is daarbij ook rekening gehouden met de verzoeken om planschade en/of nadeelcompensatie?

Antwoord gemeente:

De route is financieel haalbaar (niet persé financieel aantrekkelijk) en planschade/nadeelcompensatie zijn niet apart opgenomen. Dit zal nader worden beoordeeld en worden meegenomen in de kostenberekening.

Vraag bewoners:

Hoe zit het met het onderhoud van de brug? Deze kan vies worden en gaan roesten. Deelt Rijkswaterstaat ook mee in de onderhoudskosten?

Antwoord gemeente:

De gemeente is hierover nog in gesprek met Rijkswaterstaat(RWS). Dit is een onderdeel van de te sluiten overeenkomst tussen RWS en de gemeente.

Vragen/mening bewoners:

De aanleg van de bruggen lijkt volgens een aantal aanwezigen een dure oplossing: het oorspronkelijke ontwerp-tracé is volgens hen effectief en veel goedkoper. Een brug is niet nodig (geldverspilling). Bruggen in het herstelplan zijn veel voordeliger (goedkoper) dan andere technische oplossingen zoals tunnels. Bewoners hebben behoefte aan openbaarheid van de kosten.

Antwoord gemeente:

De kosten zijn een onderdeel van de formele besluitvorming door de gemeenteraad en dit zijn openbare stukken.

Procedures

Vraag bewoners:

Bij sommige bewoners bestaat onduidelijkheid over het nog te volgen besluitvormingsproces.

Antwoord gemeente:

De gemeente is van plan om een ontwerp bestemmingsplan in juni/juli 2022 ter inzage te leggen. Hiermee wordt het fietspad op de tunneldaken planologisch geregeld. Dit volgt de normale juridische procedure voor het indienen en behandelen van zienswijzen. Eind 2022 zou een eventueel bestemmingsplan kunnen worden vastgesteld door de gemeenteraad waarna nog beroep mogelijk is.

Rijkswaterstaat verwacht begin 2023 het Tracébesluit vast te stellen. Ook hier is beroep tegen mogelijk. In het Tracébesluit komen de fietsbruggen terug. Beide plannen –fietsbruggen en fietsroute over de tunneldaken van de N14 - zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Als de fietsbruggen er om wat voor reden niet komen gaat de fietsroute over de tunneldaken ook niet door.

Handhaving

Vragen bewoners:

Er zijn zorgen over het gemotoriseerd verkeer op de tunneldaken en het fietspad. De gemeente geeft aan dat er geen gemotoriseerd verkeer over de fietspaden mag. Waarom mogen er geen brommers op de tunneldaken, maar wel fietsers? Het succes van de fietsroute staat of valt met strikte handhaving van de verkeersregels geven de bewoners aan. Dat wil zeggen naast optreden tegen bromfietsen ook handhaving van honden aan de lijn. De bewoners vinden dat er onduidelijkheid is over gele/blauwe kentekenplaten bij brommers. Als er een verkeersbord met 'fietspad' wordt geplaatst, dan mag geen enkel kenteken hier overheen.

Antwoord gemeente:

Het gemeente beleid is om goede fietsroutes te stimuleren. Voor brommers is 600 meter omrijden acceptabel voor fietsers niet. Het voorstel is om met camera's en automatische boetes te handhaven, zoals dat vaker wordt toegepast binnen gemeentes.

Vraag bewoners:

Hoe wordt voorkomen dat vanaf de bruggen voorwerpen op de onderliggende wegen worden gegooid? (bierflesjes/stoeptegels enz).

Antwoord gemeente:

Dit risico geldt voor alle bruggen in Nederland en wordt op dezelfde manier ingeschat. Bij hoog risico worden er voorzieningen getroffen zoals hogere hekken e.d. op de brug.

Groen/uitstraling

Vragen bewoners:

Het is onduidelijk bij bewoners wat er met het groen gebeurt mocht het fietspad er komen. Hoe worden de voorkeuren van bewoners voor beplanting meegenomen? En hoe gaan de gemeente om met tegenstrijdige wensen? Wat gaat er dan voor en wordt er een enquête uitgezet? Wanneer wordt de reactie van de welstandscommissie openbaar?

Antwoord gemeente:

Op de tunneldaken Oost en Midden is de toename van verharding zeer beperkt. Op het tunneldak West is nu alleen een vrij smal voetpad en is neemt de verharding inderdaad toe met ongeveer de breedte van het fietspad (3,80m) ten koste van nu aanwezig gras. De gemeente heeft zoveel mogelijk de wensen voor de inrichting en inpassing van de fietsroute van bewoners tijdens de drie ontwerpavonden op 5, 6 en 7 april genoteerd. Bij tegenstrijdige wensen wordt een onderbouwde afweging gemaakt. Dit verder uitgewerkte ontwerp wordt weer in een informatieavond toegelicht. Dit zal overigens niet eerder zijn dan begin 2023. De welstand geeft alleen een advies op de fietsbruggen.

Ontwerp/inrichting tunneldakdelen fietsroute

Op de avonden zijn veel goede suggesties en voorstellen gedaan om het fietspad en voetpad in te passen. De voorstellen die gaan over de ligging van het pad worden meegenomen in het ontwerpbestemmingsplan. De meeste voorstellen worden pas verder uitgewerkt na besluitvorming als het ontwerp verder uitgewerkt gaat worden.

Hieronder volgen eerst de suggesties die gelden voor alle tunneldaken West, Midden en Oost of voor de bruggen:

- Géén brommers i.v.m. veiligheid en geluidsoverlast.
- Géén of dynamische verlichting, 's avonds uit alleen als er fietsers langskomen bijvoorbeeld en dan gericht op fietspad.
- Houd rekening met privacy/zichtlijnen.
- Bereikbaarheid van de hulpdiensten is een pré.
- Voldoende afvalbakken langs de fietsroute.
- Ook aandacht voor voetgangers en wandelroutes.
- Windschermen op de fietsbruggen.
- Beplanting op de fietsbruggen.

Hieronder volgen de suggesties voor tunneldak West (5-4-2022):

- Het is nu een voetgangerspad zonder verlichting. De sfeer (oase van rust) in de buurt is een kwaliteit.
- Bovenkant tunnelbak is zichtbaar in het veld. Dit blijkt niet uit de visualisaties. Belangrijk voor inpassing en uitstraling.
- Houdt rekening met privacy/zichtlijnen. Ter compensatie ruimte voor een schutting of tussen tuintjes.
- Fietspad zo ver mogelijk, minstens 8 meter, van de huizen en ramen af. Let wel op rand van de tunnel met bijvoorbeeld hek-/valbeveiliging.

- Afscheiding door groen tussen fietspad en woningen, maar niet te dicht op de ramen zodat er geen uitzicht meer is.
- Geen allergene beplanting.
- Bij voorkeur géén verlichting, géén brommers en géén afgangen voor doorstroming en hangjongeren.
- Zorgen over belasting en drainage van het tunneldak. De trappen verzakken. Recentelijk stroom voor lange tijd weggevallen en lekkages. Trappen tunnel vervangen o.a. onveilig en druk op stroom. (*antwoord: de zorgen over de huidige stand van onderhoud zijn herkenbaar*)
- Geluidsarm fietsasfalt.
- Is mandeligheid onderhoud groen door bewoners denkbaar? (*antwoord: Mandeligheid is een juridische vorm die hier niet voor de hand ligt. Maar een vorm van inrichting en onderhoud door bewoners is zeker mogelijk*)
- Tijdens de verkoop van de woningen zijn toezeggingen gedaan dat de bestemming op het tunneldak niet zou wijzigen. (*antwoord: Deze toezeggingen zijn niet bekend. Het staat een gemeente altijd vrij om na zorgvuldige afweging van belangen een bestemming, middels een bestemmingsplan, te wijzigen*)

Hieronder volgen de suggesties voor tunneldak Midden (6-4-2022):

Op deze avond is door de grote opkomst in drie kleinere groepen het ontwerp besproken.

- Zorgen om snelheden op fietspad en uitloopgebied. Mogelijk *speedbump* inbouwen om hoge snelheden tegen te gaan.
- Oversteek en kruisingen moeten geaccentueerd worden, bijv. met fietshobbels (remt snelheid).
- Over het algemeen zijn bewoners tevreden met de huidige begroeiing. Op sommige delen wel zorgen om afname groen. Sommige bewoners willen hoger groen tegen inkijken, andere bewoners zeggen dat de begroeiing niet hoger moet vanwege de veiligheid. Anders ontstaat de mogelijkheid om op de balkons te klimmen (inbraakgevoelig).
- Aandachtspunt; seizoensbegroeiing. In de zomer staat het in bloei, maar in de winter is het kaal.
- Bij twee woningen (2^e blok vanaf Heuvelweg) onderhouden/beheren de bewoners de groenstrook tussen voetpad en woning. Dit is geregeld in een overeenkomst met gemeente.
- Langs de appartementengebouwen moet een strook (gras of verharding) blijven voor de glazenwassers.
- Over het algemeen zijn bewoners tevreden over de huidige verlichting.
- Een deel van de bewoners zou willen dat de bankjes bij de oversteek liever weg worden gehaald, maar in andere groep moesten de bankjes juist blijven.
- Een deel van de bewoners geeft aan bang te zijn voor geluidsoverlast. Daarom aandachtspunt: geluidsisolatie. Volgens bewoners is de geluidsisolatie nu al gering.
- Hinder door zicht op de toekomstige fietsbrug, open zicht wordt aangetast.

Nog enkele algemene zorgpunten die niet direct verband hebben met de fietsroute.

- Aandachtspunt; de huidige geluidswal en 'blauwe wand' van tunnel. Deze kaatst het geluid terug. Hier wordt veel geluidsoverlast van ervaren.
- Linksaf de tunnel in is nu een issue (vanaf de Mall).
- Stoplichten lijken niet goed op elkaar afgestemd. Lang wachten en ontstaan ophopingen. (*antwoord: in het kader van bereikbaarheid van de Mall zijn de diverse verkeerslichten nu gekoppeld. De exacte regeling wordt gemonitord en verder verbeterd. Maar als het echt te druk is of bij storing ontstaan nog steeds problemen*).
- Een groot deel van de aanwezige bewoners (Via Verdi) zijn niet te spreken over de nieuwe toegang naar de Via Verdi:
  - › Onveilig over fietspad(fietsstraat) langs skatebaan
  - › Rondrijdend verkeer voor P-Mall kan hier dan in, met gevolg parkeeroverlast
  - › Wordt het dan éénrichtingsverkeer?
- De toegang tot de Via Verdi is ook bij de Lavendel een probleem. Last van parkeren verkeer (dus lastig om Via Verdi te verlaten).

- Alleen nog toegang tot de Via Verdi via N14, dus altijd door de tunnel met file.

Hieronder volgen de suggesties voor tunneldak Oost (7-4-2022):

- Bewoners geven aan dat de gemeente net nieuwe bloemenperken heeft aangelegd. Waarom heeft ze dat gedaan als het misschien op de schop gaat? (*antwoord*: dit geeft nu al veel meer kleur en afwisseling en is geen grootschalige aanpassing. Over de fietsroute is nog geen besluitvorming geweest terwijl de meest optimistische planning pas start uitvoering heeft in 2026.)
- Bewoners geven aan dat zij bijvoorbeeld in het verleden hebben gevraagd om bloembakken te plaatsen. Zij geven aan nul op het rekest te hebben gekregen en vragen zich af waarom het bijplaatsen van groen ineens wel zou kunnen tijdens de aanleg van het fietspad. Dit zou nu opeens onderdeel kunnen worden van de route. (*antwoord*: bloembakken zijn bewerkelijk maar in plaats daarvan zie vorige vraag. Voor het project is een zorgvuldige inpassing van belang en groen is daar een onderdeel van)
- Als er bomen worden geplant, dan zal het nog jaren duren voordat deze zijn gegroeid en dit beschutting geeft. Bij voorkeur dus geen jonge bomen, maar oudere bomen.
- Aandachtspunt; er is een hoek waar mensen met hun raam/balkon op tunneldak niveau zitten.
- Afstand houden tot woonkamerramen.

Nog enkele algemene zorgpunten die niet direct verband hebben met de fietsroute.

- Voetgangersstrook op de brug aan de Mall zijde. Dit scheelt oversteken.
- Ventilatoren in de tunnel zorgen voor een slechte luchtkwaliteit. Uitstoot van grote hoeveelheid CO2. Graag verbetering/compensatie meenemen in ontwerp. (*antwoord*: Is geen onderdeel van dit project maar is doorgegeven aan RWS)
- Aandachtspunt; toegang en keerlus (voor de hulpdiensten) ook op Burgemeester Den Haan Groenpark zeker stellen.
- Een bewoner bracht het idee van een parkbrug in (zie het voorbeeld van Den Bosch). Veel bewoners reageerden hier positief op. Voordeel van de parkbrug is dat een doorlopende groenstructuur ontstaat die ook echt meerwaarde biedt. Bovendien wordt de kruising meer afgedekt waardoor geluidsoverlast op met name de hogere verdiepingen een stuk minder zal worden. (*antwoord*: Dit geeft inderdaad een betere oplossing en is een interessant alternatief. Nadeel is natuurlijk wel dat deze oplossing ca. 2 a 3 keer duurder zal zijn.)
- In combinatie met de parkbrug (veel groen) kwam het idee voor zonnepanelen om het fietspad te verlichten.
- Ook werd Daan Roosegaarde benoemd. In China heeft hij projecten die de smok moeten tegenaan.
- **Fietsen door de Bomen in Bosland | Visit Limburg** dit idee werd ook geopperd.
- Route vanaf ingang aan Burgemeester Den Haan Groenpark (gebouw 'De Elsberg') naar The Mall is een aandachtspunt. Over de nieuwe brug is zeker met rollator, kinderwagens, boodschappentassen, scootmobiel en dergelijke je een forse omweg. Oplossing: liftje tegen de tunnel. (*antwoord*: voetpad langs de Noordsingel is een ook een mogelijkheid, wordt meegenomen door RWS)
- Aandachtspunt; windvangers voor de brug zoals op de A4.
- Bewoners geven aan dat de tramlijn wordt vervangen en stellen de vraag of we het fiets- en voetpad hier niet naast kunnen leggen? (*antwoord*: Een voetpad is zeker een mogelijkheid, voor een fietspad is waarschijnlijk niet genoeg ruimte)

Alternatieve fietsroutes:

In de bijlage zijn alle voorgestelde alternatieven op kaart gezet. Dit vraagt verdere beschouwing zodat het meegenomen kan worden in de verdere besluitvorming.

